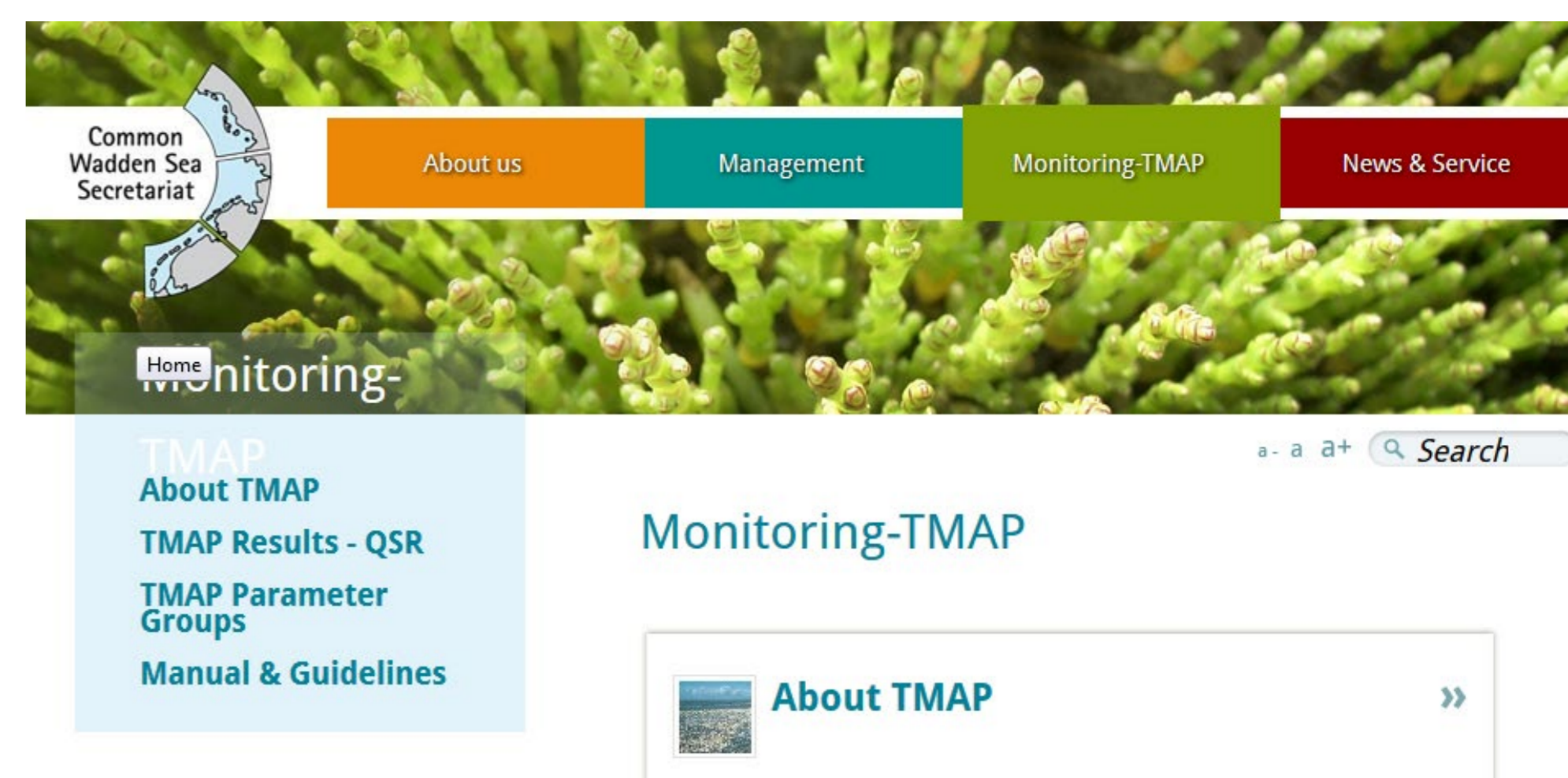

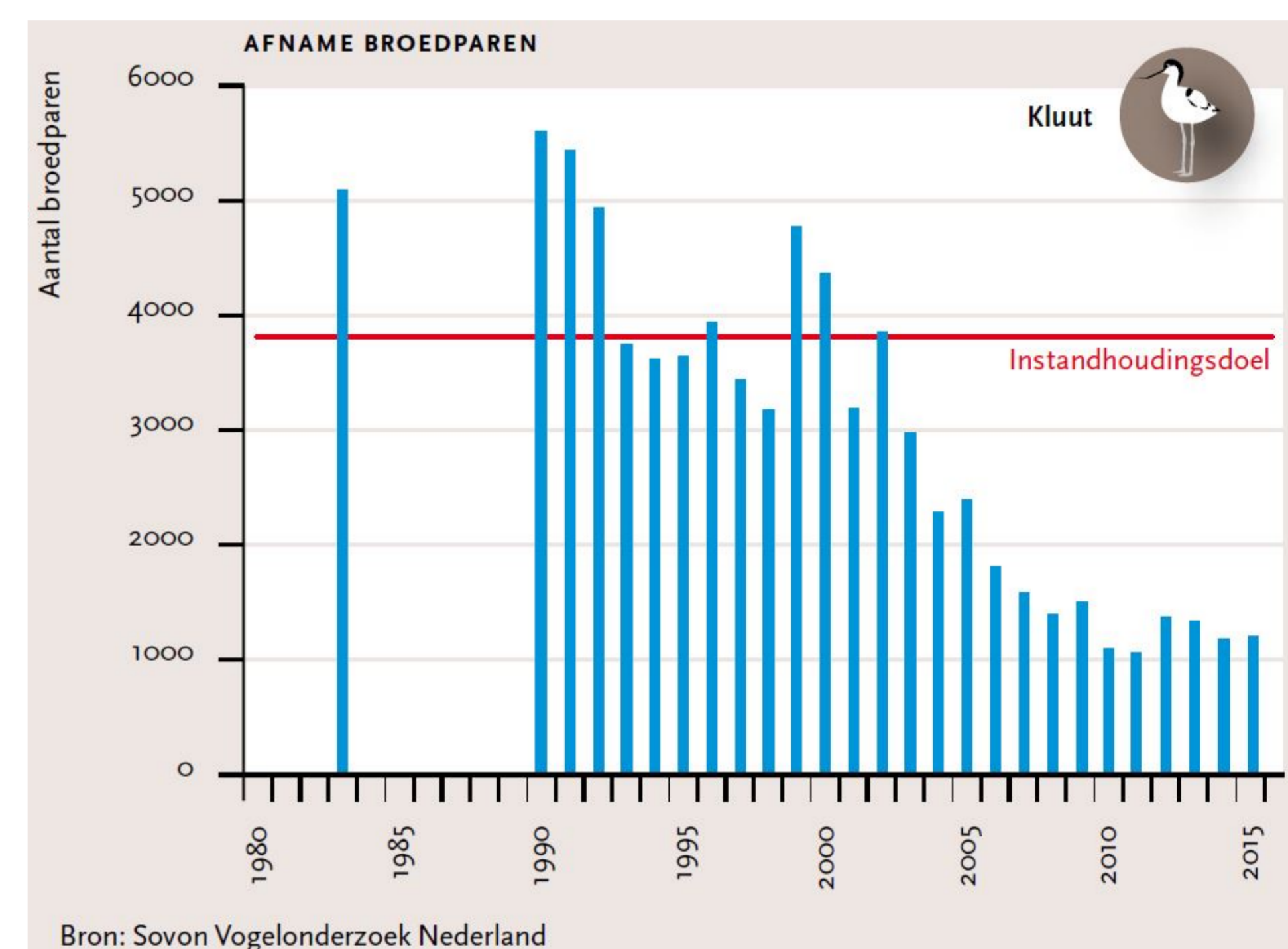
Vogelmonitoring in de Waddenzee

Vogeltellingen in de Waddenzee zijn onderdeel van het Nederlandse Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) en het Trilateral Assessment and Monitoring Program (TMAP) van Nederland, Duitsland en Denemarken. De coördinatie doet Sovon Vogelonderzoek Nederland i.s.m. het CBS (trendanalyses en kwaliteitsbewaking). Tellers zijn vooral honderden vrijwilligers, deels gefaciliteerd door de terreinbeheerders en de Waddenunit van het Ministerie van LNV.

Doelstellingen vogelmonitoring in het kort:

- Vogelrichtlijn: ontwikkelingen landelijk en specifiek voor alle Natura 2000-gebieden, waaronder de Waddenzee en Duingebieden Waddeneilanden;
- Trilaterale Waddenzeeplan: ontwikkelingen specifieke waddensoorten;
- Biodiversiteitsindicatoren Kaderrichtlijn Marien (opgesteld door OSPAR);
- Status Rode Lijstsoorten;
- Maar ook: voor gebieds-specifieke ingrepen of lokaal beheer vaak aanvullende monitoring nodig vanwege telfrequentie of schaal telgebieden

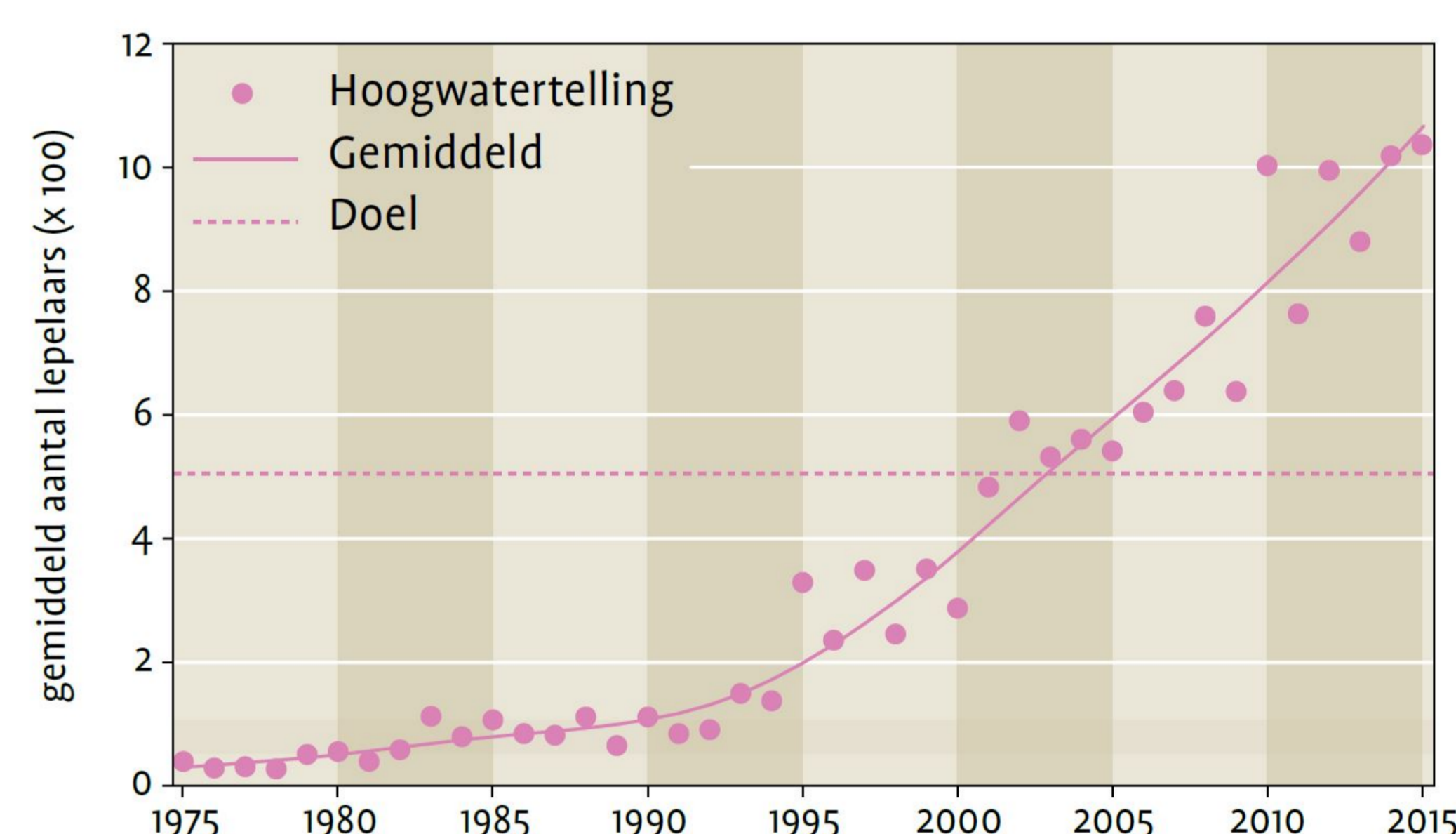

Broedvogeltellingen laten zien dat het aantal broedparen van de Kluut zich ver onder de instandhoudingsdoelstelling van het Beheerplan Waddenzee bevindt.

Uitvoering broedvogelmonitoring:

- Jaarlijks integrale telling broedparen koloniebroedvogels en zeldzame soorten;
- Jaarlijks steekproefgebieden voor de meer algemene soorten, bijv. Scholekster en Tureluur;
- Eens in de zes jaar integrale telling van alle kustbroedvogels in internationale Waddenzee;
- Jaarlijkse monitoring broedsucces voor selectie van 10 soorten (i.s.m. WMR)

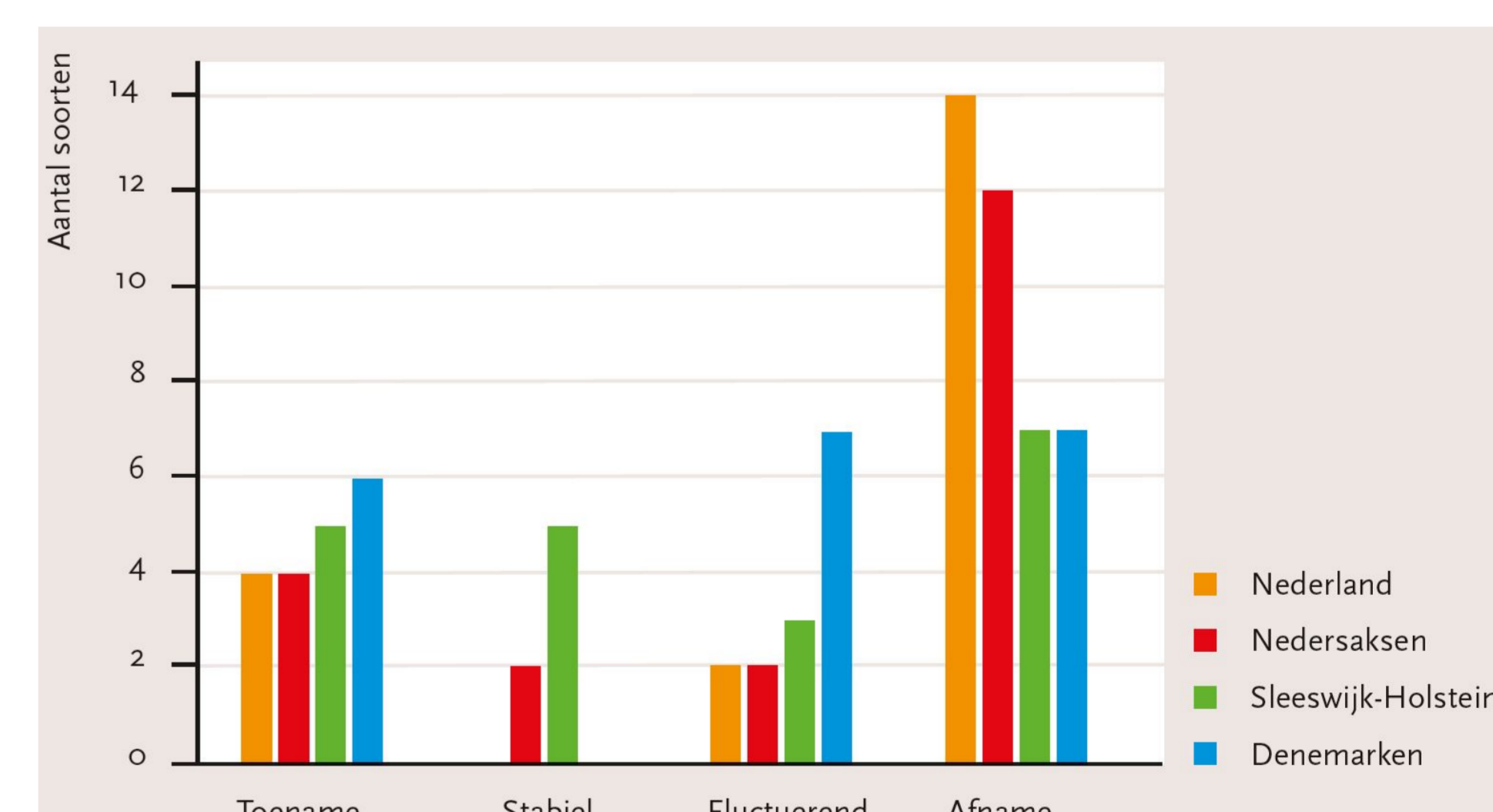

De hoogwatertellingen voor de Lepelaar wijzen momenteel op stabilisatie op hoog niveau. De soort haalt met gemak de in het Beheerplan Waddenzee genoemde doelen.
→ www.sovon.nl/nl/gebieden

Uitvoering watervogelmonitoring:

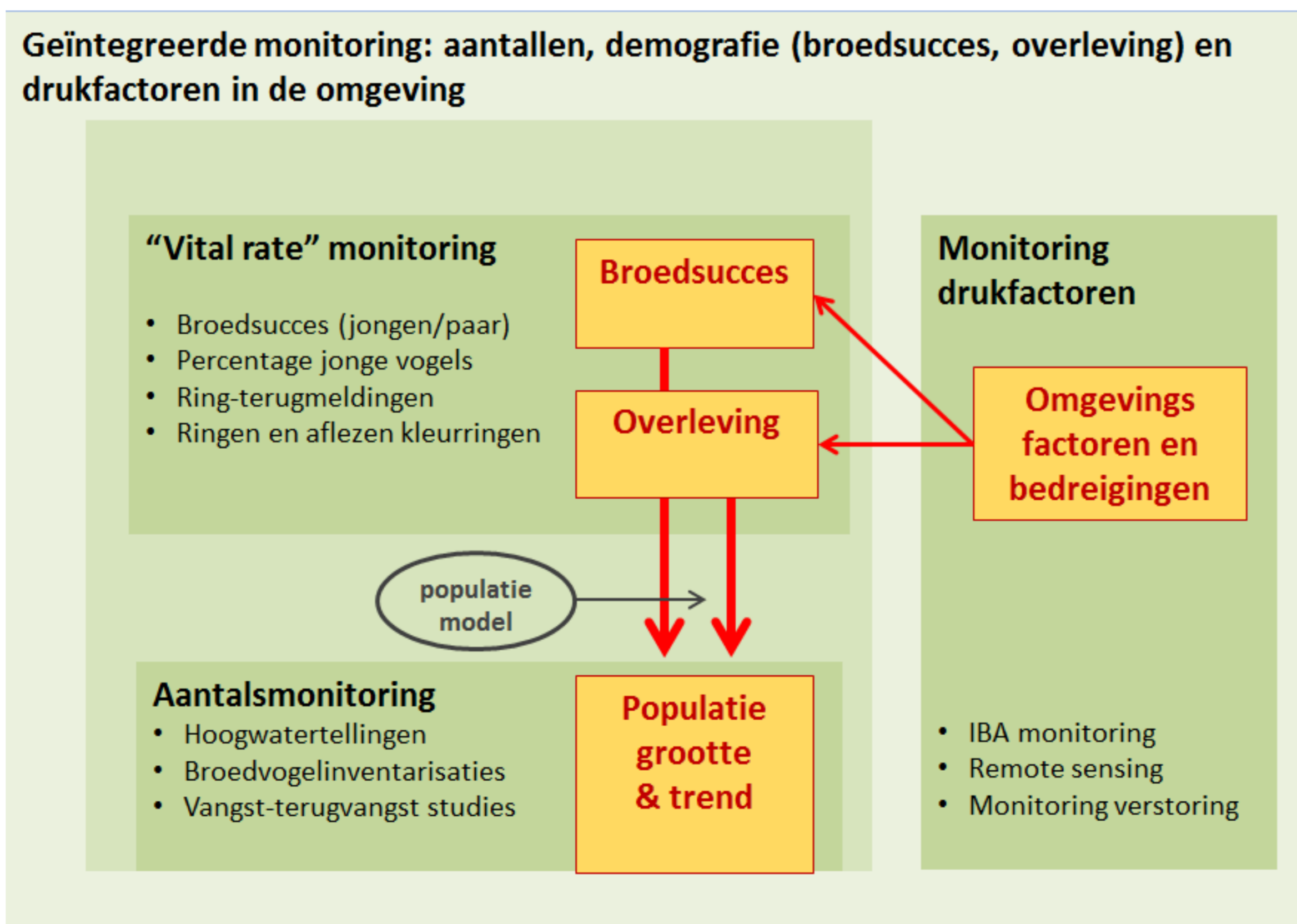
- Tellingen rond hoog water in vast begrensde telgebieden;
- Simultaan moment (weekeinde), 5-6x per jaar in hele Waddenzee, inclusief alle platen. Maandelijks of twee-wekelijks in selectie van gebieden;
- Vliegtuigtelling zee-eenden in november en januari (RWS), boottelling ruiende Bergeenden;
- Sinds 2017 vastleggen van verstoring.

Binnen de internationale Waddenzee zijn er verhoudingsgewijs veel broedvogels die juist in de Waddenzee in Nederland en Nedersaksen afnemen.
→ <https://qsr.waddensea-worldheritage.org/reports/breeding-birds>

Geïntegreerde monitoring:

Monitoring van aantallen, populatiedemografie en drukfactoren geven signalen voor achtergronden aantalsveranderingen. Niet voor alle parameters is momenteel een langlopende monitoring operationeel.

Het **Netwerk Ecologische Monitoring (NEM)** is het samenwerkingsverband van overheidsorganisaties voor de monitoring van de natuur in Nederland. Partners zijn het Ministerie van LNV, het Ministerie van IenW (Rijkswaterstaat), Planbureau voor de Leefomgeving, Provincies (IPO) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Contactpersonen bij Sovon Vogelonderzoek Nederland:

Romke Kleefstra, kantoor Leeuwarden, romke.kleefstra@sovon.nl (watervogeltellingen)
Kees Koffijberg, kantoor Nijmegen, kees.koffijberg@sovon.nl (broedvogels en broedsucces)
Marc van Roomen, kantoor Nijmegen, marc.vanroomen@sovon.nl (flyway monitoring)

